

Situación administrativa da escalada en Galicia

A día de hoxe, ningún escalador é alleo a que a nosa actividade está cada vez máis sometida a regulacións e prohibicións. Estas deben ser coñecidas por todos nós, por unha banda para ser conscientes de cales son os valores naturais que se protexen dentro do noso terreo de xogo, e por outro para non incorrer nunha ilegalidade.

Galicia non é diferente, e á marxe doutras normativas aplicables e dos xestores ou propietarios das diferentes áreas, hai diversas figuras de protección ambiental que afectan a varias zonas de escalada dentro da nosa Comunidade. Ante a falta de información xeral, consideramos oportuno facer un pequeno resumo para que o colectivo de escaladores poida ter un maior coñecemento da situación.

Situación actual

1. Zonas afectadas polo Plan Director da Rede Natura 2000

O Plan Director da Rede Natura 2000 de Galicia é o instrumento básico para a planificación, ordenación e xestión en rede das Zonas de Especial Conservación (ZEC) e das Zonas de Especial Protección para as Aves (ZEPA). O Plan define un programa de medidas encamiñadas a harmonizar a conservación dos hábitats e especies cos usos e aproveitamentos necesarios para garantir o desenvolvemento dos habitantes do territorio incluído na Rede Natura 2000.

En relación á escalada, o Decreto 37/2014, do 27 de marzo, polo que se declaran zonas especiais de conservación os lugares de importancia comunitaria de Galicia e se aproba o Plan director da Rede Natura 2000 de Galicia establece o seguinte:

“Artigo 61. Uso público e actividades deportivas.

f) Usos e actividades autorizables.

*3º) O desenvolvemento das seguintes actividades de uso público precisará de autorización expresa do órgano autonómico competente en materia de conservación da natureza, que á vista da solicitude **podará fixar condicións específicas para a súa realización ou, no seu caso, a súa prohibición** cando poida afectar de forma apreciable ao estado de conservación dos hábitats de interese comunitario ou aos hábitats das especies de interese para a conservación:*

viii) A escalada e o alpinismo cando se realice sobre afloramentos rochosos e non leve consigo unha afección apreciable para o estado de conservación dos hábitats do anexo I da Directiva 92/43/CEE, ou sobre os núcleos poboacionais das especies de interese para a conservación.

g) Usos e actividades prohibidos.

iii) A escalada e o alpinismo cando afecte elementos singulares da xea ou da biodiversidade.”

Isto implica que a día de hoxe, a escalada dentro de calquera das zonas da Rede Natura está **suxeita a autorización**.

En Galicia, veuse observando unha tendencia para interpretar exclusivamente a normativa a través dunha autorización nominal, cuxa tramitación pode resultar confusa ao depender do organismo competente en cada área en particular.

2. Zonas afectadas polos Plans de Ordenación dos Recursos Naturais (PORN) de Parques Naturais

Nos Parques Naturais está permitida e facilítase a entrada de visitantes, coas limitacións que sexan necesarias para garantir a conservación dos valores naturais.

O Plan de Ordenación dos Recursos Naturais (PORN) é o instrumento que permite alcanzar os obxectivos de conservación do ecosistema de cada Parque Natural, harmonizando os distintos intereses dos implicados no uso sustentable e gozar público destes espazos.

A nivel nacional, os Plans Reitores de Uso e Xestión dos Parques Nacionais (PRUX) constitúen as ferramentas técnicas que articulan as directrices de xestión e conservación dun parque. Neles fíxanse, entre outras cousas, a zonificación e as normas xerais para a conservación, o uso público e a investigación.

En Galicia, son dous os Parques Naturais nos cales se practica escalada.

Serra da Enciña da Lastra

Dentro do PORN deste Parque Natural ([Decreto 77/2002](#))¹, establécese:

“6. Normas xerais.

6.3. Usos autorizables.

*Considéranse usos ou actividades autorizables todos aqueles que, sen estaren permitidos ou prohibidos con carácter xeral, poderán ser levados a cabo tralo sometemento previo a un control do órgano xestor do espazo. Deberá, en todo caso, **obterse autorización previa para executa-los seguintes aproveitamentos e actividades:***

d) Para a realización de actividades e probas de carácter deportivo.

7. Normas particulares.

Actividades turísticas, recreativas e deportivas.

c) Non estará permitida a escalada na zona de reserva.”

Isto significa que hai sectores onde a día de hoxe está prohibida a práctica da escalada por estar dentro de zona de reserva e outros que, ao non estar dentro de zona de reserva pódese practicar con autorización.

Actualmente, estamos a traballar para que no futuro PRUX que se aprobe para o Parque Natural Serra de Enciña dá Lastra, nos sectores onde a nosa actividade sexa compatible cos valores naturais a preservar, se realicen estudos máis detallados e pormenorizados para conseguir unha Regulación que permita a práctica da escalada.

Fragas do Eume

No [Decreto 211/1996, do 2 de maio, polo que se aproba o Plan de ordenación dos recursos naturais do espazo natural das Fragas do Eume](#), nin a escalada nin outras actividades deportivas teñen ningún plan de ordenación, a excepción das actividades nas canles fluviais.

No último borrador do PRUX do Parque Nacional das Fragas do Eume (2014), considérase a escalada como unha actividade suxeita a autorización. Con todo, dado que este borrador non se chegou a aprobar, a día de hoxe o Parque Natural non conta con ningún PRUX en vigor.

Por outra banda, ademais de estar dentro do Parque Natural, as zonas de escalada do Eume están dentro dunha zona ZEC, e por tanto están afectadas pola mesma normativa que o resto de zonas dentro de espazos da Rede Natura 2000.

Tras as últimas reunións mantidas coa Delegación Provincial de Conservación da Natureza de A Coruña, confirmamos que en principio non hai unha afección apreciable dos valores para protexer por causa da escalada, aínda que non existe ningún informe oficial respecto diso.

Estamos a xestionar a zona do mesmo xeito que o resto das zonas de escalada dentro de Rede Natura 2000, á espera de que se redacte un novo borrador de PRUX para a súa aprobación.

O obxectivo

Estamos a traballar para lograr un cambio na interpretación de autorizabilidade que se está dando actualmente na nosa Comunidade, xa que cremos que non ten sentido a interpretación da normativa a través unha autorización nominal.

No seu lugar, apostamos, pola súa conveniencia para todas as partes implicadas, por un **modelo de regulación dinámico no que prime ante todo a protección da natureza, pero que á súa vez sexa tamén compatible coa nosa práctica.**

Con todo, durante o transcurso deste proceso gustaríanos transmitir unha mensaxe de tranquilidade. Actualmente, atopámonos nun proceso de implantación encamiñado a definir como se aplicará a norma de autorización. Neste proceso, mantemos unha comunicación fluída cos diferentes servicios de conservación da natureza, e traballamos por lograr un modelo de regulación **consensuado e satisfactorio para todas as partes.**

Por outra parte, namentres non se remate de definir a forma na que se aplicarán as autorizacións, na nosa opinión entendemos que non debería haber sanción algunha por parte da Administración, no caso de que algún axente reportase un incidente de escalada por non dispoñer de autorización explícita.

En calquera caso, aínda que non compartimos a aplicación da normativa de acordo á interpretación actual, si consideramos aconsellable e recomendamos encarecidamente manter unha actitude de colaboración, así como evitar calquera controversia cos axentes da autoridade.

Espazos Protexidos de Galicia

A continuación inclúese o mapa dos Espazos Protexidos de Galicia. Pódese atopar información máis detallada sobre os mesmos na páxina web da Consellería de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, nas seguintes ligazóns:

[Xeovisor do Plan director da Rede Natura 2000 \(zonificación\)](#) ↗

[Listaxe detallada de Zonas de Especial Conservación \(ZEC\)](#) ↗

[Listaxe detallada de Zonas de Especial Protección para as Aves \(ZEPA\)](#) ↗

Para máis información, tamén podedes enviarnos as vosas dúbidas ó correo de Escalada Sostenible Galicia:

galicia@escaladasostenible.org